

הלכות עדות פֶּרֶק יב

א. כָּל הַנִּפְסָל בַּעֲבֵרָה אִם הֶעִידוּ עָלָיו שְׁנֵי עֵדִים שֶׁעָשָׂה עֲבֵרָה פְּלוֹנִית אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הִתְרוּ בּוֹ וְאִינוּ לוֹקָה, הֲרִי זֶה פָּסוּל לַעֲדוּת.

ב. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים, בְּשַׁעֲבֵר עַל דְּבָרִים שֶׁפִּשְׁט בִּישְׂרָאֵל שֶׁהֵן עֲבֵרָה כְּגוֹן שֶׁנִּשְׁבַּע לִשְׁקֹר אוֹ לִשְׁוֹא, אוֹ גָזֵל, אוֹ גָנֹב, אוֹ אָכַל נֶבֱלָה וְכִיּוּצָא בָּהּ; אָבֵל אִם רְאוּהוּ עֵדִים עוֹבֵר עַל דְּבַר שֶׁקְרוֹב הָעוֹשֶׂה לִהְיוֹת שׁוֹגֵג צְרִיכִין לְהַזְהִירוֹ, וְאַחֵר כֶּף יִפְסֹל.

ג. פִּיצָד: רְאוּהוּ קוֹשֵׁר אוֹ מַתִּיר בַּשָּׁבֶת צְרִיכִין לְהוֹדִיעוֹ שֶׁזֶה חֲלוּל שָׁבֶת, מִפְּנֵי שֶׁרֵב הָעָם אֵינָן יוֹדְעִין זֶה. וְכֵן אִם רְאוּהוּ עוֹשֶׂה מְלָאכָה בַּשָּׁבֶת אוֹ בְּיוֹם טוֹב צְרִיכִין לְהוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא שָׁבֶת, שְׂמָא שׁוֹכַח הוּא.

ד. וְכֵן הַמִּשְׁחָק בַּקְבִּיָּה תָּמִיד, אוֹ מִי שֶׁנַּעֲשֶׂה מוֹכֵס אוֹ גִבְּאֵי שְׁמוּסִיף לַעֲצֻמוֹ צְרִיכִין הָעֵדִים לְהוֹדִיעוֹ, שֶׁהָעוֹשֶׂה דְּבַר זֶה פָּסוּל לַעֲדוּת: שֶׁרֵב הָעָם אֵינָן יוֹדְעִין דְּבָרִים אֵלּוּ. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה. כָּלָּל שֶׁלְדָּבָר: כָּל עֲבֵרָה שֶׁהַדְּבָרִים מֵרָאִין לַעֲדִים שֶׁזֶה יָדַע שֶׁהוּא רָשָׁע, וְעַבֵּר בְּזִדּוֹן אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הִתְרוּ בּוֹ הֲרִי זֶה פָּסוּל לַעֲדוּת, וְאִינוּ לוֹקָה.

ה. אֵין אָדָם נִפְסָל בַּעֲבֵרָה, עַל פִּי עֲצֻמוֹ. הֲרִי שָׁבָא לְבֵית דִּין, וְאָמַר שֶׁגָּנֹב אוֹ גָזֵל אוֹ לֹוֹה בְּרַבִּית אֵף עַל פִּי שֶׁמִּשְׁלֵם עַל פִּי עֲצֻמוֹ, אֵינוּ נִפְסָל. וְכֵן אִם אָמַר שֶׁאָכַל נֶבֱלָה אוֹ בָּעַל בַּעֲלִילָה אֲסוּרָה אֵינוּ נִפְסָל, עַד שֶׁיִּהְיוּ שָׁם שְׁנֵי עֵדִים: שְׂאִין אָדָם מִשִּׁים אֶת עֲצֻמוֹ רָשָׁע.

ו. לְפִיכָף רְאוּבֵן שֶׁהֶעִיד עָלָיו שֶׁמַּעֲזֵן שֶׁהָלֹוֹה בְּרַבִּית, וְהֶעִיד לוֹי וְאָמַר לִי הָלֹוֹה בְּרַבִּית הֲרִי רְאוּבֵן נִפְסָל בַּעֲדוּת שֶׁמַּעֲזֵן וְלוֹי: אֵף עַל פִּי שֶׁהוֹדָה לוֹי שֶׁלֹוֹה בְּרַבִּית, אֵינוּ מִשִּׁים עֲצֻמוֹ רָשָׁע; וְנֶאֱמַן עַל רְאוּבֵן, וְאִינוּ נֶאֱמַן עַל עֲצֻמוֹ.

ז. וְכֵן מִי שֶׁהֶעִיד שֶׁפְּלוֹנִי רָבָעוּ, בֵּין בְּאֲנָסוֹ שֶׁלְנִרְבַּע בֵּין לְרִצּוֹנוֹ הוּא וְאַחֵר מַצְטָרְפִין לְהִרְגּוֹ. פְּלוֹנִי בָּא עַל אִשְׁתּוֹ הוּא וְאַחֵר מַצְטָרְפִין לְהִרְגּוֹ, אָבֵל לֹא לְהִרְגָּהּ. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה. פְּלוֹנִי רָבַע אֶת שׁוּרֵי הוּא וְאַחֵר מַצְטָרְפִין לְהִרְגּוֹ, שְׂאִין אָדָם קְרוֹב אֶצֶל מְמוֹנוֹ.

ח. שְׁנַיִם שֶׁהֶעִידוּ עַל אֶחָד שֶׁהוּא פָּסוּל בַּעֲבֵרָה מֵאֵלּוּ הָעֲבֵרוֹת, וּבָאוּ שְׁנַיִם וְהֶעִידוּ שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה וְחָזַר בּוֹ אוֹ שֶׁלָּקָה הֲרִי זֶה כָּשֵׁר. אָבֵל אִם בָּאוּ שְׁנַיִם וְהִכְחִישׁוּם, וְאָמְרוּ לֹא עָשָׂה עֲבֵרָה זֶה וְלֹא נִפְסָל הֲרִי זֶה סֶפֶק פָּסוּל; לְפִיכָף לֹא יַעֲיֵד, וְאֵין מוֹצִיאִין מִמוֹן בַּעֲדוּתוֹ, וְלֹא יִדּוֹן עַד שֶׁיִּדְעַע שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה.

ט. כָּל מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב מִלְּקוֹת כִּיּוֹן שֶׁלָּקָה בְּבֵית דִּין, חָזַר לְכַשְׁרוֹתוֹ. אָבֵל שְׂאֵר פָּסוּלֵי עֲדוּת, שֶׁהֵן פָּסוּלִין מִשּׁוּם הַמִּמוֹן שֶׁחֲמָסוֹ אוֹ גָזְלוֹ אֵף עַל פִּי שֶׁשְׁלָמוֹ, צְרִיכִין תְּשׁוּבָה, וְהֲרִי הֵן פָּסוּלִין, עַד שֶׁיִּדְעַע שֶׁחָזְרוּ בָּהֶן מִדְּרֹכַן הָרָעָה.

י. מֵאִימַתִּי חָזְרַת מְלוֹה בְּרַבִּית מִשִּׁיקְרָעוֹ אֶת שְׁטָרִיהֶן מִעֲצָמָן, וַיִּחְזְרוּ בָּהֶן חֲזָרָה גְּמוּרָה: שְׁלֹא יִלּוּ בְּרַבִּית, אֶפְלוּ לְגוֹי.

יא. מֵאִימַתִּי חָזְרַת הַמִּשְׁחָקִין בַּקְבִּיָּה מִשִּׁישְׁבָּרוֹ אֶת פְּסִיפְסִיָּהֶן מִעֲצָמָן, וַיִּחְזְרוּ בָּהֶן חֲזָרָה גְּמוּרָה: שְׁלֹא יַעֲשׂוּ, וְאֶפְלוּ בַּחֲנָם.

וּמַאיֻמְתִּי חֲזַרְתָּ מִפְּרִיחֵי יוֹנִים מְשִׁשְׁבָּרוֹ אֶת הַפְּלִים שְׁצַדִּין
בָּהֶן, וַיַּחְזְרוּ בָּהֶן חֲזָרָה גְּמוּרָה: שְׁאֵפְלוּ בַּמַּדְבָּר, לֹא יְהוּ עוֹשִׂין.
יב. מַאיֻמְתִּי חֲזַרְתָּ סוֹחְרֵי שְׂבִיעִית מְשַׁתְּגִיעַ שְׂבִיעִית אַחֲרָת,
וַיִּבְדְּקוּ. וְלֹא חֲזַרְתָּ דְּבָרִים בְּלִבְדּוֹ, אֲלֵא כּוֹתֵב אֲנִי פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי
כְּנִסְתִּי מֵאֲתִים זֶז מִפְּרוֹת שְׂבִיעִית, וְהָרִי הֵן נְתוּנִים בְּמַתָּנָה
לְעֹנִיִּים.

יג. מַאיֻמְתִּי חֲזַרְתָּ הַמוֹעֵל בְּשָׁבוּעוֹת מְשִׁיבּוֹא לְבֵית דִּין שְׁאִין
מִפִּירִין אוֹתוֹ, וַיֹּאמֶר לָהֶם חֲשׂוֹד אָנִי, אוֹ יִתְחַיֵּב שְׁבוּעָה בְּבֵית
דִּין שְׁאִין מִפִּירִין אוֹתוֹ בְּמָמוֹן חֲשׂוֹב, וַיִּשְׁלַם וְלֹא יִרְצָה לְהִשָּׁבַע.

יד. וְכֵן טַבַּח שְׁהִיָּה בּוֹדֵק לְעֶצְמוֹ וּמוֹכֵר, וַיֵּצֵאת טְרֶפֶה מִתַּחַת
יָדוֹ, שְׁהִרִי הוּא בְּכָלֵל אוֹכְלֵי טְרֶפֶה, שֶׁהֵן פְּסוּלִין לְעֵדוֹת הָרִי
זֶה פְּסוּל לְעֵדוֹת: עַד שִׁירָאָה מִמַּעֲשָׂיו שֶׁהוּא נָחַם עַל רָעָתוֹ,
וַיִּלְבַּשׁ שְׁחוּרִים וַיִּתְכַּסֶּה שְׁחוּרִים וַיֵּלֶךְ לְמָקוֹם שְׁאִין מִפִּירִין
אוֹתוֹ, וַיַּחְזִיר אֲבָדָה בַּדְּבָר חֲשׂוֹב, אוֹ יוֹצִיא טְרֶפֶה מִתַּחַת יָדוֹ
בַּדְּבָר חֲשׂוֹב.

טו. וְכֵן עַד זֶמֶם שֶׁהֵלֶךְ לְמָקוֹם שְׁאִין מִפִּירִין אוֹתוֹ, וַנִּתְּנוּ לוֹ
מָמוֹן חֲשׂוֹב לְהַעֲיִד בְּשִׁקָּר, וְלֹא רָצָה הָרִי זֶה עֲשֹׂה תְּשׁוּבָה,
וַיַּחְזֹר לְכַשְׁרוֹתוֹ. וְכֵן כָּל פִּיוּצָא בְּזֶה.